

Παρατίθενται δὲ οἱ συνοπτικοὶ πίνακες τῶν δύο τούτων ταξινομήσεων καὶ καταλήγομεν τονίζοντες, ὅτι αἱ δύο αὐταὶ ταξινομήσεις ἐκπληροῦσι τοὺς δύο κυρίους σκοπούς, τὸν διαγνώστικὸν καὶ τὸν θεραπευτικόν. Αὐταὶ εἶναι ἀληθῆς μίτος, ὅστις καθοδηγεῖ καὶ ἐξασφαλίζει τὴν διαφορικὴν διάγνωσην.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ. — Περὶ τοῦ ἀξιώματος τοῦ ἄρχοντος τῶν ἐκκλησιῶν, ὑπὸ *K. M. Pállh.**

Τὸ ἀξίωμα τοῦ ἄρχοντος τῶν ἐκκλησιῶν,

I. ἀπαντᾷ οὐ μόνον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως¹, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλαις μητροπόλεσιν, ὡς τῇ Φιλιππουπόλεως², Σμύρνης³, Θεσσαλονίκης⁴.

II. Καταλέγεται ὑπὸ τινων μὲν καταλόγων ἐν τῇ τοῦ εὐωνύμου χοροῦ α' πεντάδι, τῇ τάξει τρίτον⁵, ὑπ' ἄλλων δὲ τῇ τάξει τέταρτον⁶, ὑπ' ἄλλων δ' ἐν τῇ δ' πεντάδι τῇ τάξει δεύτερον⁷, καὶ ὑπ' ἄλλων ἐν τῇ ε' πεντάδι τῇ τάξει δεύτερον⁸.

* Ἐξήγησις συντεταγμένων λέξεων.

A. D. = Acta et Diplomata, edid. Miklosich et Müller.

A. P. = Acta Patriarchatus Constantinopolitani, edid. Miklosich et Müller.

M. = Μητροπολίτης.

H. = Πατριάρχης.

P. E. = Πατριαρχικὰ ἔγγραφα, ἔκδ. ὑπὸ K. Δελικάνη.

Συντ. = Σύνταγμα ἱερῶν κανόνων, ἔκδ. Γ. Α. Πάλλη καὶ Μ. Ποτλῆ.

¹ Ὅστω λ. χ. ἐν τῇ συνόδῳ τοῦ Π. Λουκᾶ τοῦ Χρυσοβέργη ἔτ. 1156 (Migne Patrologia graeca 140, σ. 152), ἐν τῇ ἀπὸ Δεκεμβρίου 1400 ὑποσχέσει Μιχαὴλ τοῦ Χαλκοπούλου (A. P., 2, σ. 321), ἐν τῇ ἀπὸ Δεκεμβρίου 1401 ὑποσχέσει τῶν Μαγγανιωτῶν μοναχῶν, αὐτ., σ. 563.

² Ἐν τῇ μητροπόλει Φιλιππουπόλεως λ. χ. γίνεταί μνεία τοῦ ἄρχοντος τῶν ἐκκλησιῶν κυρίτζη Μαυρουδῆ ἐν τῷ ἐπὶ τοῦ Μ. Φιλιππουπόλεως Θεοκλίτου ἀπὸ 8 Αὐγούστου 1730 γράμματι. Ὅρα ἐν Ἐκκλησιαστικῇ Ἀληθείᾳ, 34, 1913, σ. 372.

³ Ἐν αὐτῇ τὸ ἀπὸ Δεκεμβρίου 1228 ἐμμάτυρον σημεῖωμα τοῦ Μ. Γεωργίου ποιεῖται μνείαν τοῦ ἄρχοντος τῶν ἐκκλησιῶν Κωνσταντίνου τοῦ Βαρυπάτη. Ὅρα ἐν A. D., 1, σ. 187.

⁴ Ἐν αὐτῇ ἄρχων τῶν ἐκκλησιῶν ἦν ἀρχομένου τοῦ ιε' αἰῶνος Γεώργιος ὁ Συρόπουλος. Ὅρα τὸ ἀπὸ Μαΐου 1416 σιγίλλιον τοῦ Μ. Θεσσαλονίκης Γαβριὴλ ἐν Γρηγορίῳ Παλαμῆ, 1, σ. 44-45, παρὰ Δημητρίῳ τῷ Χωματιανῷ, κεφαλ. κγ', ἐν Pitra, Analecta sacra et classica, 6, σ. 100 γίνεταί μνεία τοῦ ἄρχοντος τῶν ἐκκλησιῶν Ἀνδριανοῦ τοῦ Αὐτωρειανοῦ.

⁵ Ὅρα Μέγα Εὐχολόγιον, ἐρμηνεῖαν ὀφφικίων Μεγ. Ἐκκλησίας ἐν Συντ., 5, σ. 534 σημ., καὶ β' κατάλογον ὀφφικίων ἐν Εὐχολογίῳ ἔκδ. Γοάρου, σ. 227.

⁶ Ὅρα α' κατάλογον ὀφφικίων ἐν Εὐχολογίῳ ἔκδ. Γοάρου, σ. 223.

⁷ Ὅρα LEUNCLAVIUS, Jus Graeco-Roman. 1, σ. 305.

⁸ Ὅρα Ματθαίου τοῦ μοναχοῦ περὶ τῶν ὀφφικίων τῆς Μεγ. ἐκκλησίας ἐν Συντ., 5, σ. 540.

III. Δίδονται συνήθως μὲν πρεσβυτέρους¹, ἔστι δ' ὅτε διακόνους², ὡς καὶ λαϊκοὺς³.

IV. Ὑπόκειται τῷ Μεγ. σακελλαρίῳ⁴.

V. Τῷ ἄρχοντι τῶν ἐκκλησιῶν προσήκει 1, ἢ τῶν ἐκκλησιῶν ἐποπτεία, καθ' ἣς τὴν ἄσκησιν ἐδίδοντο αὐτῷ ὑποσχέσεις ἀφορῶσαι εἰς τὴν τακτικὴν τέλεσιν τῶν ἱερουργιῶν⁵. Ἐνιαχοῦ δ' ἀνετίθετο αὐτοῖς καὶ ἡ ἐποπτεία τῆς διαχειρίσεως τῆς οὐσίας τῶν ναῶν⁶, 2. τὸ γράφειν τὰ ἀντιμίνοια καὶ τὰ σιαυροπήγια τῶν ναῶν⁷, 3. τὸ διαφυλάττειν τὸ ἄγιον μῦρον⁸, 4. τὸ ἴστασθαι ἐν τῷ ναῷ παρὰ τῷ ἐξάρχῳ⁹, 5. τὸ ὑπογράφειν ἔστιν ὅτε ὡς μάρτυρα ἐν εἰς δικαιοπραξίας ἀφορῶσι γράμμασιν, ὡς ἐκδοθηρίοις¹⁰, πρατηρίοις¹¹, ὁμολογίαις τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς καὶ ἐξοφλητικοῖς καθόλου γράμμασιν¹².

¹ Ἄρχοντες τῶν ἐκκλησιῶν πρεσβύτεροι ἦσαν λ. χ. ἐν τῇ μητροπόλει Σμύρνης Κωνσταντίνου ὁ Βαρυπάτης, Γεώργιος ὁ Καθαρὸς. Α. Δ. 1 σ. 157 καὶ 187.

² Ἄρχοντες τῶν ἐκκλησιῶν διάκονοι ἦσαν λ. χ. ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως ὁ Χαλκεόπουλος (Α. Ρ., 2, σ. 321), ἐν τῇ μητροπόλει Θεσσαλονίκης Γεώργιος ὁ Συρόπουλος. ὄρα ἄνωτ. σημ. 4.

³ Οὕτως ὑπὸ τοῦ Π. Ἀλεξανδρείας Φωτίου ἀπενεμήθη ἐν ἔτει 1915 τὸ ὄφικιον τοῦ ἄρχοντος τῶν ἐκκλησιῶν τῷ ἐν Καίρῳ προέδρῳ τῆς Ἑλληνικῆς κοινότητος καὶ κτίτορι τοῦ ναοῦ τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Νέστορι Τσανακλῆ.

⁴ Ὅρα τάξιν ὄφικίων τῆς Μεγ. ἐκκλησίας ἐν Συντ., 5, σ. 539.

⁵ Οὕτω λ. χ. οἱ Μαγγανιώται μοναχοὶ ὑπέσχοντο τῷ ἄρχοντι τῶν ἐκκλησιῶν ὅτι δις τοῦλάχιστον τοῦ μηνὸς θὰ ἱερούργουν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου. Ὅρα ἐν Α. Ρ., 2, σ. 562-563.

⁶ Οὕτως ἐν Κερκύρᾳ ἐπὶ Ἐνετοκρατίας διὰ τοῦ ἀπὸ 12 Ὀκτωβρίου 1646 διατάγματος Βαίλου Μιχαὴλ Μαλιπιέρου πρὸς ἀποτροπὴν τῶν καταχρήσεων ἀνετέθη τῇ πρωτοπαπᾷ καὶ τῇ παρ' αὐτῷ ἄρχοντι τῶν ἐκκλησιῶν ἡ ἐποπτεία τῶν προσόδων καὶ τῶν δαπανημάτων τῶν τε ναῶν καὶ τῶν μονῶν. Ὅρα ΣΠ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ἱστορίαν τῆς ἐκκλησίας τῆς Κερκύρας, σ. 101.

⁷ Ὅρα ἐν Εὐχολογίᾳ ἐκδ. Γοάρου α' κατάλογον ὄφικίων, σ. 225, β' κατάλογον, σ. 230, ἐρμηνεῖαν ὄφικίων Μεγ. ἐκκλησίας ἐν Συντ., 5, σ. 536 σημ. καὶ Μέγα Εὐχολόγιον.

⁸ Ὅρα α' κατάλογον ὄφικίων ἐν Εὐχολογίᾳ, ἐκδ. Γοάρου, σ. 225.

⁹ Ὅρα α' κατάλογον ὄφικίων ἐν Εὐχολογίᾳ, ἐκδ. Γοάρου, σ. 225.

¹⁰ Οὕτως ὁ ἐν τῇ μητροπόλει Σμύρνης ἄρχων τῶν ἐκκλησιῶν Ἰσίδωρος ὁ Φαλάγγουλας συνυπέγραψε τὸ ἀπὸ Ἰουλίου 1274 ἐκδοτήριον. Α. Δ., 1, σ. 109.

¹¹ Οὕτω Γεώργιος ὁ Καθαρὸς συνυπέγραψε τὸ ἀπὸ Μαρτίου 1262 πρατήριον, ὄρα αὐτ., 4, σ. 157.

¹² Οὕτως ὁ ἄρχων τῶν ἐκκλησιῶν Μᾶρκος συνυπέγραψεν ὡς μάρτυς τὰς ὁμολογίας τῆς πατριαρχικῆς αὐλῆς καὶ δὴ, τὴν ἀπὸ 9 Νοεμβρίου 1734, τὴν ὑπὸ τοῦ Π. Νεοφύτου τοῦ ΣΤ' βεβαιωθείσαν, ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, Ναὸς τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῶν Χίων, σ. 54 καὶ 63, τὴν ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1754 τὴν ἀφορῶσαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Καστορίας τὴν βεβαιωθείσαν ὑπὸ τοῦ Π. Κυριλλου Ε' τοῦ Καρακάλου (Π. Ε., 3, σ. 883), τὴν ἀπὸ 19 Δεκεμβρίου 1764 τὴν ἀφορῶσαν εἰς τὴν κοινότητα Μετσόβου τὴν βεβαιωθείσαν ὑπὸ τοῦ Π. Σαμουήλ τοῦ Χαντζερῆ (Ἐπαρχιακὰ ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, ἐκδ. Ἰωάννου Σοκολόφ, σ. 38), ὡς καὶ τὸ ἀπὸ 6 Αὐγούστου 1766 ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Π. βεβαιωθεὶν ἐξοφλητικὸν γράμμα τοῦ πρωτοψάλτου κυρίτζη Γιαννάκη, πρῶην καπὶ-κεχαγιᾶ τοῦ Ἀντιοχείας Συμβέστρου. Ὅρα ἐν Π. Ε., 2, σ. 210.

VI. Ὁ ἄρχων τῶν ἐκκλησιῶν ἐδύνατο νὰ ἦ τετιμημένος καὶ ἐτέρῳ ἐκκλησιαστικῷ ἀξιώματι, ὡς τῷ τοῦ σακελλαρίου¹.

VII. Ἔστιν ὅτε καθίσταντο ἐν τινι ἐπισκοπῇ πλείονες ἄρχοντες τῶν ἐκκλησιῶν ὡς δύο², ἢ τρεῖς³.

Ἐν αἷς ἐκκλησίαις ὑπῆρχον πλείονες ἄρχοντες τῶν ἐκκλησιῶν ἐμερίζοντο τὰ καθήκοντα αὐτῶν, οὕτως ὥστε προσῆγον τινὰ μὲν αὐτῶν τῷ ἄρχοντι τῶν ἐκκλησιῶν, ἄλλα δὲ τῷ ἄρχοντι τῶν μοναστηρίων, ἕτερα τῷ ἄρχοντι τῶν ἀντιμινσιῶν καὶ ἄλλα τῷ ἄρχοντι τοῦ Εὐαγγελίου.

1. Ὁ ἄρχων τῶν ἐκκλησιῶν καθήκον εἶχε τὸ μετὰ τοῦ σακελλίου ἐποπτεύειν (ἔχειν τὴν ἐνοχίην) Α' τῶν ἐκκλησιῶν⁴ καὶ Β' τοῦ βίου τῶν ἱερέων⁵.

2. Τὸ ἀξίωμα τοῦ ἄρχοντος τῶν μοναστηρίων Α' καταλέγεται ὑπό τινων μὲν καταλόγων⁶ ἐν τῇ ε' πεντάδι τῇ τάξει πρῶτον, ὑπ' ἄλλων δὲ⁷ ἐν τῇ δ' τῇ τάξει πρῶτον.

Β'. Ἀρχοντες τῶν μοναστηρίων προῦπήρξαν ὁ ἐν ἔτει 638 αἰρεθεὶς Π. Πύρρος⁸, ὁ ἐν ἔτει 676 αἰρεθεὶς Π. Θεόδωρος ὁ Α', ὁ ἐν ἔτει 766 αἰρεθεὶς Π. Νικήτας ὁ Α', ὁ ἐπὶ τοῦ Π. Φωτίου αἰρεθεὶς ἐπίσκοπος τῆς ἐν Φρυγίᾳ Ἱεραπόλεως Ἰγνάτιος⁹.

Γ'. Τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἀπαντᾷ οὐ μόνον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως¹⁰,

¹ Οὕτως ἐν τῇ μητροπόλει Σμύρνης κατὰ τὸν ιγ' αἰῶνα ἄρχων τῶν ἐκκλησιῶν ἦμα δὲ καὶ Μ. σακελλάριος ἦν ὁ ἱερεὺς Κωνσταντῖνος ὁ Βαρυπάτης. Α. Δ., 1, σ. 187.

² Οὕτω λ. χ. γίνεταί μνεία δύο ἀρχόντων τῶν ἐκκλησιῶν ἐν τῇ συνόδῳ Κωνσταντινουπόλεως ἔτ. 1156 Ὅρα Migne, Patrologia graeca, 140, σ. 152.

³ Οὕτω παρὰ τῷ Κίτρους Ἰωάννη (Συντ., 5, σ. 409) γίνεταί μνεία τριῶν ἀρχόντων τῶν ἐκκλησιῶν.

⁴ Ὅρα Κωδίνου τοῦ Κουροπαλάτου ἐν Συντ., 5, σ. 532, τὴν ἀπὸ 1398 ὑποτύπωσιν τοῦ Π. Ματθαίου τοῦ Α' ἐν βιενναίῳ ἑλληνικῷ ἱστορικῷ κώδικι, ἀριθ. 55, φύλ. 53^α καὶ Κ. Μ. ΡΑΛΛΗ, Περὶ τῶν ἐπισκοπικῶν περιουσιῶν, σ. 18, σημ. 41 καὶ τοῦ αὐτοῦ, περὶ τῶν ἀξιωματίων τοῦ σακελλαρίου κλπ., σ. 139, σημ. 8.

⁵ Ὅρα ὑποτύπωσιν τοῦ Π. Ματθαίου τοῦ Α' ἐν βιενναίῳ ἑλληνικῷ ἱστορικῷ κώδικι ἀριθ. 55 φύλ. 53^α καὶ Κ. Μ. ΡΑΛΛΗ περὶ τῶν ἀξιωματίων τοῦ σακελλαρίου, σ. 139 σημ. 8 καὶ τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν ἐπισκοπικῶν περιουσιῶν, σ. 18, σημ. 41.

⁶ Ὅρα Κωδίνου τοῦ Κουροπαλάτου ὄφφικ. Μεγ. ἐκκλησίας ἐν Συντ., 5, σ. 532 καὶ Ματθαίου τοῦ μοναχοῦ ὄφφικ. αὐτ., σ. 540.

⁷ Ὅρα τὸν κατάλογον ἐν Commentar. in Codin. Curopalat., ἐκδ. Βόννης, σ. 115.

⁸ Ὅρα Κ. Μ. ΡΑΛΛΗ Περὶ παραιτήσεως ἐπισκόπων, σ. 29, σημ. καὶ σ. 52, σημ. 52.

⁹ Ὅρα ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΥ, Φωτίου ὁμιλίαι, 1, λζ', ἀριθ. 12.

¹⁰ Οὕτω γίνεταί μνεία τοῦ ἄρχοντος τῶν μοναστηρίων Παραδείσου ἐν ταῖς ἀπὸ Φεβρουαρίου 1316 συνοδικαῖς ἀποφάσεσι τοῦ Π. Ἰωάννου ΙΓ' τοῦ Γλυκέος (Α. Ρ., 1, σ. 47 καὶ 48), Γερμανοῦ ἐν τῇ ἀπὸ 2 Μαρτίου 1382 ὁμολογίᾳ τοῦ ἀπὸ τῆς μονῆς τοῦ Κοσμειδίου (αὐτ., 2, σ. 37). Μνεία ἀρχόντων τῶν μοναστηρίων γίνεταί ἔτι ἐν τῇ συνόδῳ Κωνσταντινουπόλεως ἔτ. 1350 (HARDOUIN, 11, σ. 340), τοῦ Κυβερνήτου παρ' Ἰωάννη τῷ Καντακιουζηνῷ, βιβλ. α', κεφ. ν', σ. 251, ἐκδ. Βόννης. Μνείαν τοῦ ἄρχοντος τῶν μοναστηρίων ποιεῖται καὶ Σύλβεστρος ὁ Συρόπουλος, Ἀπομνημονεύματα συνόδ. Φλωρεντίας, τμημ.

ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλαις μητροπόλεσιν, ὡς τῇ τῆς Σμύρνης¹, ἐν τῇ ἐπισκοπῇ Χαλδίας², ἐν τῇ μητροπόλει Σερρών³.

Δ'. Καθήμενος εἶχεν ὁ ἄρχων τῶν μοναστηρίων τὸ ὑπουργεῖν τῷ σακελλαρίῳ ἐν τῇ ἐποπτεία τῶν μοναστηρίων⁴, ἰδίᾳ δὲ τὸ παρεῖναι αὐτὸν ἐν τῷ ὑπὸ τοῦ σακελλαρίου κολασμῷ τῶν ἐλαττόνων παραπτωμάτων τῶν μοναχῶν⁵, ἔστι δ' ὅτε καὶ τὸ ἐπισείειν αὐτὸν τοῦτον (τὸν ἄρχοντα τῶν μοναστηρίων) κατ' ἐπιταγὴν τοῦ ἀρχιερέως ποινὰς τοῖς μοναχοῖς⁶.

Ε'. Ἦν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πρεσβύτερος⁷.

ΣΤ'. Ἐδύνατο νὰ ᾗ τετιμημένος καὶ ἐτέρῳ ἐκκλησιαστικῷ ἀξιώματι, ὡς τῷ τοῦ σκευοφύλακος⁸, ἢ τῷ τοῦ νομικοῦ⁹.

Ζ'. Ἐν τισιν ἐπισκοπαῖς ἀπαντῶσι πλείονες ἄρχοντες τῶν μοναστηρίων¹⁰.

3. Ὁ ἄρχων τῶν ἀντιμισίων. Τὸ ἀξίωμα τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀντιμισίων.

ἰ' κεφ. 2, σ. 295, τμημ. β', κεφ. α', σ. 331, ια, κεφ. δ', σ. 319). Μνεῖα τοῦ ἄρχοντος τῶν μοναστηρίων Μιχαὴλ τοῦ Συναδινοῦ γίγνεται ἐν ΣΠ. ΛΑΜΠΡΟΥ Ἐνθυμήσειν ἐν *Νέῳ Ἑλληνομνήμονι*, 7, 1910, σ. 154, ἀριθ. 105.

¹ Ἐν τῇ μητροπόλει Σμύρνης λ. χ. ὡς μάρτυρες συνυπέγραψαν τὰ πρατήρια γράμματα καὶ δὴ ὁ ἄρχων τῶν μοναστηρίων Νικόλαος ὁ Συρόπουλος τὸ ἀπὸ Ἰουλίου 1231 Ἄννης συζύγου Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ (Α. Δ., 1, σ. 52), Γεώργιος ὁ Καθαρός τὸ ἀπὸ Μαρτίου 1256 Κωνσταντίνου τοῦ Κρητικοῦ αὐτ., σ. 164.

² Ἐν αὐτῇ ἀπαντᾷ πρὸς ἄλλαις ὑπογραφαῖς μαρτύρων καὶ ἡ τοῦ ἄρχοντος τῶν μοναστηρίων Νικολάου ἐν τῇ ἀπὸ 1744 συνοδικῇ ἀποφάσει τοῦ Μ. Χαλδίας Ἰγνατίου (Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΚΕΡΑΜΕΩΣ, Ἀνάλεκτα Ἱεροσολυμητικῆς Σταχυολογίας, 3, σ. 57) καὶ ἐν τῇ ἀπὸ 25 Δεκεμβρίου 1749 γράμματι τοῦ προσκυνητοῦ Ἀθανασίου τοῦ ἀπὸ Ζοβεριωτῶν. Ὅρα αὐτ., σ. 55.

³ Ἐν αὐτῇ μνεῖα τοῦ ἀξιώματος τούτου γίγνεται ἐν σ. 175 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 κώδικος τῆς μητροπόλεως ταύτης. Ὅρα Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ. Αἱ Σέρραι, ἐν *Byzantinische Zeitschrift*, 3, σ. 282.

⁴ Ὅρα Κωδίνου Κουροπαλάτου ὀφθικ. Μεγ. ἐκκλησίας ἐν Συντ., 5, σ. 532 καὶ *Commentar. in Codin. Curopalat.*, ἔκδ. Βόννης, σ. 115.

⁵ Ὅρα τάξιν ὀφθικίων Μεγ. ἐκκλησίας ἐν Συντ., 5, σ. 535 καὶ Κ. Μ. ΡΑΛΛΗ, Περὶ τῶν ἐπισκοπικῶν περιουσιῶν, σ. 21, σημ. 45 καὶ τοῦ αὐτοῦ Περὶ τῶν ἀξιωμάτων τοῦ σακελλαρίου κλπ., σ. 134, σημ. 13.

⁶ Οὕτως ἐπὶ Π. Νεῖλου ὁ ἄρχων τῶν μοναστηρίων κατ' ἐπιταγὴν τοῦ Π. ἐπέσειε τὴν ποινὴν τῆς ἀργίας τῷ ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Κοσμεϊδίου ἱερομονάχῳ καὶ ἐκκλησιάρχῳ Γερμανῷ. Α. Ρ., 2, σ. 37.

⁷ Οὕτω λ. χ. πρεσβύτεροι ἦσαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως οἱ ἄρχοντες τῶν μοναστηρίων Πύρρος ὁ τῷ 638 αἰρεθεὶς Π., Θεόδωρος ὁ τῷ 676 αἰρεθεὶς Π., Νικήτας ὁ τῷ 766 αἰρεθεὶς Π., Μιχαὴλ ὁ Συναδινός. Ὅρα ΣΠ. ΛΑΜΠΡΟΥ, Ἐνθυμήσεων ἐν *Νέῳ Ἑλληνομνήμονι*, 7, 1910, σ. 154, ἐν τῇ μητροπόλει Σμύρνης λ. χ. Νικόλαος ὁ Συρόπουλος καὶ Γεώργιος ὁ Καθαρός. Ὅρα ἀνωτ. σημ. 1.

⁸ Οὕτως ὁ τῷ 676 γενόμενος Π. Θεόδωρος ὁ Α' ὑπῆρξε πρότερον ἄρχων τῶν μοναστηρίων, ἄμα δὲ καὶ σκευοφύλαξ τῆς ἀγίας Σοφίας.

⁹ Οὕτως ἐν τῇ μητροπόλει Σμύρνης κατὰ τὸν ιγ' αἰῶνα Νικόλαος ὁ Συρόπουλος (ὄρα ἀνωτ. σημ. 7 ἦν ἄμα ἄρχων τῶν μοναστηρίων καὶ νομικός. Ὅρα Κ. Μ. ΡΑΛΛΗ, Περὶ τῶν νομικῶν, σ. 10 σημ. 24.

¹⁰ Οὕτως ἐν τῇ ἀπὸ 1192 πράξει τῆς ἀπὸ τοῦ θρόνου Κωνσταντινουπόλεως παύσεως τοῦ Π. Δοσι-

Α'. καταλέγεται υπό τινων μὲν καταλόγων¹ ἐν τῇ ε' πεντάδι τῇ τάξει τέταρτον, ὑπ' ἄλλων δ' ἐν τῇ ε' πεντάδι τῇ τάξει πέμπτον², ὑπ' ἄλλων δὲ³ ἐν τῇ δ' πεντάδι τῇ τάξει πέμπτον.

Β'. Ἀπαντᾷ οὐ μόνον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως⁴, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλαις μητροπόλεσιν, ὡς τῇ Σερρών⁵.

Γ'. Ὁ ἄρχων τῶν ἀντιμινσιῶν καθῆκον εἶχε· α' τὸ διδόναι τοῖς νοαῖς τὰ ἀντιμινσια⁶ καὶ β' τὸ εἰσάγειν τοὺς κοινωνήσοντας τῶν θείων μυστηρίων⁷.

4. Ἄρχων τοῦ εὐαγγελίου. Τὸ ἀξίωμα τοῦ ἄρχοντος τοῦ εὐαγγελίου.

Α'. καταλέγεται ἐν τῇ πέμπτῃ πεντάδι τῇ τάξει τρίτον⁸.

Β'. Ἀπαντᾷ οὐ μόνον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως⁹, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλαις ἐκκλησίαις, ὡς ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ Χαλδίας¹⁰.

Γ'. Ὁ ἄρχων τοῦ εὐαγγελίου ἦν συνήθως διάκονος.

Θέου ἀπαντῶσι τρεῖς ἄρχοντες τῶν μοναστηρίων καὶ δὴ, ὁ ἄρχων τῶν μοναστηρίων, β' ἄρχων τῶν μοναστηρίων καὶ ὁ ἄρχων τῶν περατικῶν μοναστηρίων. Ὅρα Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΚΕΡΑΜΕΩΣ, Ἀνάλεκτα Ἱεροσολυμητικῆς Σταχυολογίας, 2, σ. 367.

¹ Ὅρα Ματθαίου τοῦ μοναχοῦ ὄφφικ. Μεγ. ἐκκλησίας ἐν Συντ., 5, σ. 540.

² Ὅρα Κωδίνου Κουροπαλάτου ὄφφικ. Μεγ. ἐκκλησίας, αὐτ. σ. 532.

³ Ὅρα α' κατάλογον ὄφφικίων ἐν Commentar. in Codin. Curopalat. ἔκδ. Βόννης, σ. 115.

⁴ Ὅρα ΣΥΛΒΕΣΤΡΟΥ ΣΥΡΟΠΟΥΛΟΥ, Ἀπομνημονεύματα τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδου, τμήμα δ', κεφαλ. ια', σ. 81, τμήμα ιβ', κεφ. α', σ. 331.

⁵ Ἐν αὐτῇ ἀπαντᾷ τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἐν σ. 175 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1 κώδικος τῆς μητροπόλεως ταύτης. Ὅρα Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, Αἱ Σέρραι κλπ. ἐν *Byzantinische Zeitschrift*, 3, σ. 282.

⁶ Ὅρα Κωδίνου Κουροπαλάτου ὄφφικ. Μεγ. ἐκκλησίας ἐν Συντ., 5, σ. 532, σημ. 12 καὶ α' κατάλογον ὄφφικίων ἐν Commentar. in Codin. Curopalat. ἔκδ. Βόννης, σ. 115.

⁷ Ὅρα Κωδίνου Κουροπαλάτου ὄφφικ. Μεγ. ἐκκλησίας ἐν Συντ., 5, σ. 532.

⁸ Ὅρα Κωδίνου Κουροπαλάτου ὄφφικ. Μεγ. ἐκκλησίας ἐν Συντ., 5, σ. 532, α' κατάλογον ὄφφικίων ἐν Commentar. in Codin. Curopalat., ἔκδ. Βόννης, σ. 115 καὶ Ματθαίου τοῦ μοναχοῦ ὄφφικ. Μεγ. ἐκκλησίας ἐν Συντ., 5, σ. 540.

⁹ Ἐν αὐτῇ ἀπαντᾷ λ. χ. ἐν τῇ ἀπὸ Σεπτεμβρίου 1393 συνοδικῇ διαγνώσει τοῦ Π. Ἀντωνίου τοῦ Δ', δι' ἧς καθηρέθη ὁ ἱερεὺς καὶ πρῶτον διδάσκαλος τοῦ εὐαγγελίου Ἰωάννης ὁ Ἀθηναίτης, Α. Ρ., 2, σ. 172 - 174 καὶ Κ. Μ. ΡΑΛΛΗ, Ποινικὸν δίκαιον τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, § 1, σ. 2, σημ. 14.

¹⁰ Ἐν αὐτῇ ἀπαντᾷ πρὸς ταῖς ἄλλαις ὑπογραφαῖς μαρτύρων καὶ ἡ τοῦ ἄρχοντος τοῦ εὐαγγελίου Παναγιώτη ἐν τῇ ἀπὸ 1744 συνοδικῇ ἀποφάσει τοῦ Μ. Χαλδίας Ἰγνατίου. Ἀνάλεκτα Ἱεροσολυμητικῆς Σταχυολογίας, 3, σ. 57 καὶ ἐν τῇ ἀπὸ 25 Δεκεμβρίου 1749 γράμματι τοῦ προσκυνητοῦ Ἀθυνασίου τοῦ ἀπὸ Ζοβεριωτῶν, αὐτ. σ. 55.

Δ'. Προσῆκεν αὐτῷ τὸ κατὰ τὰς λιτὰς φέρειν τὸ εὐαγγέλιον¹. Τοῦναντίον κατὰ τὸν Κίτρον Ἰωάννην² τοῦτο προσῆκε τῷ δευτερεύοντι τῶν διακόνων³.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΜΗ ΜΕΛΟΥΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.— Πατριάρχης εἰς Βενετιαν ἐγκαλούμενος, ὑπὸ *Λεωνίδα Ζῶη*. Ἀνεκοινώθη ὑπὸ κ. Μανουὴλ Γεδεών.

Τὰ περὶ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Μεθοδίου τοῦ Μορόνη ἐκ Κυδωνίας τῆς Κρήτης ἔλκοντος τὴν καταγωγὴν εἰσι γνωστὰ ἐκ διαφόρων ἱστορικῶν, ἰδίᾳ δὲ ἐκ τῶν συγγραμμάτων τῶν Μ. Ι. Γεδεών¹ Μ. Χαρτοφύλακος καὶ ἀοιδίμου Ν. Κατραμῆ Ἀρχιεπισκόπου Ζακύνθου².

Κατὰ τοὺς ἀνωτέρω, ὁ Πατριάρχης οὗτος, οὗ ὁ χρόνος τῆς γεννήσεως ἄγνωστος, χρηματίσας προϊστάμενος τοῦ ἐν Γαλατῶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ναοῦ τῆς Θεοτόκου Χρυσοπηγῆς, ἐξελέγη Μητροπολίτης Ἡρακλείας, τῷ 1646, καὶ βραδύτερον, τῇ 5 ἰανουαρίου 1668, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὡς Μεθόδιος Γ', ποιμάνας τὴν Ἐκκλησίαν μέχρι μαρτίου τοῦ 1671, ὅτε παραιτηθεὶς ἀπεσύρθη εἰς τὴν ἐν Χίῳ Νέαν Μονὴν καὶ ἐκεῖθεν μετέβη εἰς Ζάκυνθον.

Τὸν Μεθόδιον ἀπαντῶ ἐν τῇ σταυροπηγιακῇ Μονῇ Στροφάδων συμβαλλόμενον διὰ τοῦ ἀπὸ 29 Σεπτεμβρίου 1675 συμβολαίου³ μετὰ τῆς συνάξεως τῶν ἐκεῖ μοναχῶν, ὅπως ἀναλάβῃ τὴν προστασίαν καὶ διακυβέρνησιν τῆς Μονῆς ἐκεῖνης καὶ κοινοβίασιν ἐν αὐτῇ μέχρι τέλους ζωῆς. Τὴν συμφωνίαν ἐπεκύρωσε καὶ ἡ τότε Βενετικὴ Κυβέρνησις.

Ὁ Κατραμῆς γράφει, ὅτι ὁ Μεθόδιος μὴ ὑποφέρων τὸν ἐν Στροφάσιν μοναστικὸν βίον κατώρθωσε διὰ τῆς Κυβερνήσεως νὰ μένῃ διαρκῶς ἐν Ζακύνθῳ, ἀναλώμασι τῆς αὐτῆς Μονῆς, φέρων τὸν τίτλον: «Ἐξουσιαστῆς καὶ προβλεπτῆς τοῦ Μοναστηρίου τῶν Στροφάδων⁴». Ἡ μαρτυρία αὕτη πιστοῦται ἔκ τε τοῦ κώδικος τῆς Μονῆς καὶ ἐκ διαφόρων συμβολαιογραφικῶν πράξεων, ἐν αἷς καὶ ἡ τῆς 24 ἀπριλίου 1677, ὅτ' ἐξηκολούθει ὁ Μεθόδιος τυγχάνων τῆς Μονῆς προστάτης⁵. Ἐκτοτε φαίνεται ἀναχωρήσας

¹ Ὅρα Κωδίνου Κουροπαλάτου ὄφικ. Μεγ. ἐκκλησίας ἐν Συντ., 5, σ. 532 καὶ α' κατάλογον ὄφικίων ἐν Commentar. in Codin. Curopalat., ἔκδ. Βόννης, σ. 115.

² Συντ., 5, σ. 409.

³ Ὅρα Κ. Μ. ΡΑΛΛΗ, Περὶ τῶν λιτανειῶν, 1, σ. 3, σημ. 19

⁴ Μ. Ι. ΓΕΔΕΩΝ, Πατριαρχικοὶ Πίνακες. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, σ. 592.

⁵ Ν. ΚΑΤΡΑΜΗ Φιλολογικὰ Ἀνάλεκτα Ζακύνθου, Ἐν Ζακύνθῳ, 1880.

⁶ Α. Χ. ΖΩΗ, Αἱ ἐν Ζακύνθῳ Μοναί. Ἐν Ζακύνθῳ, 1900.

⁷ Ἐνθ' ἀνωτέρω, σ. 392.

⁸ Συμβολαιογράφος Ζακύνθου Κ. Νοβάκος παρὰ τῷ Ἀρχιερατικῶν, σ. 130.